

Na podlagi petega odstavka 13. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 130/22) in prvega odstavka 9. člena Poslovnika Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence št. 0141-1/2023-10 z dne 25. 4. 2023 izdaja svet Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence

KODEKS RAVNANJA JAVNIH USLUŽBENCEV JAVNE AGENCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARSTVO KONKURENCE

1. člen

(1) Ta kodeks se uporablja za člane organov Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljevanju: agencija) in vse javne uslužbence agencije. Kodeks se smiselno uporablja tudi za druge osebe, ki za določen čas pri agenciji opravljajo prakso ali pripravništvo oziroma pri agenciji na kakšni drugi pogodbeni podlagi opravljajo posamezna dejanja ali sodelujejo pri njenem delu.

(2) Za namen tega kodeksa »član organa agencije« pomeni direktorja agencije oziroma osebo, ki je član sveta agencije, »javni uslužbenec« pa osebo, ki je zaposlena pri agenciji. Izraz »nadrejeni« se uporablja za neposredno nadrejenega javnemu uslužbencu ali direktorja agencije.

(3) V nadaljevanju za vse naslovnike veljajo določbe, kot so opredeljene za javnega uslužbenca, razen če ni s kodeksom določeno drugače.

2. člen

(1) Nadrejeni je dolžan seznaniti javnega uslužbenca z določbami tega kodeksa.

(2) Ta kodeks je sestavni del načel opravljanja javnih nalog od trenutka, ko javni uslužbenec potrdi, da je bil z njim seznanjen.

(3) Vsak javni uslužbenec je dolžan storiti vse potrebno, da se ravna po določbah tega kodeksa.

3. člen

(1) Namen tega kodeksa je podrobneje opredeliti pravila glede strokovnosti, nepristranskosti, objektivnosti in neodvisnosti delovanja agencije na področju varstva konkurence ter glede nasprotja interesov med trajanjem in po prenehanju mandata ali zaposlitve članov organov agencije in javnih uslužbencev. Ta kodeks je pripomoček javnim uslužbencem pri uresničevanju teh načel.

(2) Kodeks je namenjen seznanitvi javnosti z ravnanjem, ki ga ima pravico pričakovati od javnih uslužbencev.

4. člen

(1) Javni uslužbenec mora opravljati javne naloge na podlagi in v mejah ustave, ratificiranih in objavljenih mednarodnih pogodb, zakonov in podzakonskih predpisov častno in v mejah tega kodeksa ter ob spoštovanju človekovega dostojanstva.

(2) Javni uslužbenec mora delovati politično nevtralnno in nepristransko.

5. člen

(1) Od javnega uslužbenca se pričakuje, da opravlja javne naloge neodvisno, strokovno, vestno, nepristransko in kakovostno, pri tem pa upošteva le javni interes in konkretne okoliščine primera.

(2) Javni uslužbenec mora biti spoštljiv tako v odnosih do strank ter drugih udeležencev v postopkih pred agencijo in do uporabnikov storitev agencije, kot v odnosih s svojimi nadrejenimi in z drugimi javnimi uslužbenci.

6. člen

Pri opravljanju javnih nalog javni uslužbenec ne sme ravnati samovoljno ali v škodo katere koli osebe, skupine ali osebe javnega ali zasebnega prava ter mora primerno upoštevati njihove pravice, dolžnosti in ustrezne interese.

7. člen

Javni uslužbenec mora pri odločanju ravnati v skladu s 5. členom tega kodeksa, svojo pravico do odločanja po prosti presoji uresničevati nepristransko in strokovno.

8. člen

Javni uslužbenec ne sme dovoliti, da bi njegov zasebni interes vplival ali ustvarjal videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje javnih nalog.

9. člen

Javni uslužbenec mora vedno ravnati tako, da ohranja in krepi zaupanje javnosti v poštenost, nepristranskost, strokovnost in učinkovitost opravljanja javnih nalog.

10. člen

Javni uslužbenec je odgovoren nadrejenim, če predpisi ne določajo drugače.

11. člen

(1) Javni uslužbenec je zavezan, da se vzdrži podajanja kakršnih koli nepooblaščenih informacij, ki jih je prejel med opravljanjem službe, razen če so bile te informacije že javno objavljene ali so dostopne javnosti.

(2) Javni uslužbenec lahko razkrije informacije o konkretni zadevi le ob upoštevanju določb zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, in zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.

(3) Javni uslužbenec ne sme zlorabljati informacij, ki jih pridobi med zaposlitvijo ali v zvezi z njo.

(4) Javni uslužbenci ne smejo nepooblaščenim osebam razkriti informacij ali dokumentov, ki še niso bili javno objavljeni, kar velja v vseh okoliščinah, poklicnih ali osebnih, in v odnosu do vsakogar, ki ni neposredno vpleten v posamezno zadevo znotraj ali izven agencije. V ta namen morajo javni uslužbenci podpisati izjavo, da izven agencije ne bodo razkrili informacij, pridobljenih med delom za agencijo, ki so zaupne ali interne narave, zlasti dokumentov ali izvlečkov iz njih, dokumentov, ki vsebujejo notranje smernice ali navodila, in komunikacije v okviru Evropske mreže za konkurenco. Dolžnost spoštovanja zaupnosti informacij velja tudi po prenehanju delovnega razmerja na agenciji.

(5) Nadrejeni morajo zagotoviti spoštovanje pravil o varovanju zaupnosti. Javnega uslužbenca morajo obvestiti o dolžnosti varovanja vseh zaupnih podatkov, za katere so izvedeli pri opravljanju svojih nalog, kot poklicne skrivnosti.

12. člen

Javni uslužbenec ne sme uporabiti ali drugim osebam omogočiti, da neposredno ali posredno uporabijo notranje informacije, kot jih definira zakon, ki ureja trg vrednostnih papirjev, za katere je izvedel v agenciji, da bi s trgovanjem z vrednostnimi papirji podjetja ustvaril osebni dobiček ali da bi spodbujal tretje osebe k temu.

13. člen

(1) Za prijavo kršitev veljavnih predpisov in zaščito prijavitelja teh kršitev se uporabljajo določbe zakona, ki ureja zaščito prijaviteljev.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko javni uslužbenec, ki meni, da se od njega zahteva ravnanje, ki je nezakonito, nepravilno ali neetično in pri katerem gre za delovanje, ki ni v skladu s tem kodeksom, prijavi to nadrejenemu. Prav tako lahko javni uslužbenec prijavi nadrejenemu, če ugotovi, da drugi javni uslužbenci kršijo ta kodeks.

(3) Javni uslužbenec, ki je vložil prijavo po prejšnjem odstavku, in meni, da odziv nadrejenega ni zadosten oziroma primeren, postopa po prvem odstavku tega člena.

(4) Javni uslužbenec mora pristojnim organom prijaviti vsak sum nezakonitega ali kaznivega dejanja v zvezi z opravljanjem javnih nalog, za katere je izvedel med zaposlitvijo na agenciji ali v zvezi z njo, ter jim predati vse dokaze.

(5) Javnega uslužbenca, ki je kar koli od zgoraj navedenega prijavil iz utemeljenega razloga in v dobri veri, mora agencija varovati pred šikaniranjem, grožnjami in podobnim ravnanjem, ki ogroža opravljanje javnih nalog.

14. člen

(1) Člani organa agencije opravljajo svoje naloge in izvajajo svoja pooblastila neodvisno od političnih in drugih zunanjih vplivov.

(2) Člani organa agencije ne zahtevajo in ne sprejemajo navodil od vlade ali katerega drugega javnega ali zasebnega subjekta pri opravljanju svojih nalog in izvajanju svojih pooblastil.

(3) Člani organa agencije se vzdržijo vsakršnega ravnanja, ki bi bilo nezdržljivo z opravljanjem njihovih nalog in izvajanjem njihovih pooblastil ter se po prenehanju mandata ali zaposlitve vzdržijo obravnave postopkov za uveljavljanje pravil konkurence, ki bi lahko povzročili nasprotje interesov.

15. člen

(1) Nasprotje interesov nastane v okoliščinah, pri katerih ima javni uslužbenec zasebni interes, ki je tak, da vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje javnih nalog.

(2) Zasebni interes javnega uslužbenca vključuje kakršno koli korist zanj, za njegovo družino, bližnje sorodnike, prijatelje in osebe ali osebe javnega ali zasebnega prava, s katerimi ima ali je imel pogodbene, poslovne ali politične stike. Zasebni interes vključuje tudi kakršno koli obveznost, bodisi finančno ali drugo korist, ki se nanaša na javnega uslužbenca.

(3) Javni uslužbenec je osebno odgovoren, da:

- je pozoren na kakršno koli dejansko ali možno nasprotje interesov,
- ukrepa, da bi se takemu nasprotju interesov izognil,
- nemudoma razkrije svojemu nadrejenemu morebitno nasprotje interesov,
- se ravna po odločitvi nadrejenega, da se umakne iz okoliščin ali da se izogne okoliščinam, ki povzročajo nasprotje interesov.

(4) Na zahtevo nadrejenega se mora javni uslužbenec izjaviti o tem, ali obstaja nasprotje interesov ali ne.

(5) Kakršno koli nasprotje interesov, ki ga navede kandidat za delovno mesto ali zaposleni pri agenciji, je treba rešiti pred sklenitvijo delovnega razmerja, pred razporeditvijo na delovno mesto, pred začetkom izvajanja pooblastil oziroma takoj, ko se za takšno nasprotje izve.

16. člen

(1) Javni uslužbenec, ki je v položaju, v katerem bi njegov zasebni interes lahko vplival na nepristransko in objektivno opravljanje njegovih nalog oziroma v katerem okoliščine vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti in objektivnosti, mora o spremembi interesov takoj obvestiti nadrejenega in ravnati v skladu z njegovimi navodili.

(2) Član organa agencije mora ob vsaki spremembi interesov in povezav s podjetji v desetih dneh od nastale spremembe pisno obvestiti agencijo in organ agencije ter prenehati delati v zadevah, v katerih bi ti interesi in povezave lahko vplivali na objektivno in nepristransko opravljanje njegovih nalog.

17. člen

(1) Javni uslužbenec ne sme opravljati funkcije in pridobitne ali nepridobitne dejavnosti, ki niso združljive s pravilnim opravljanjem javnih nalog in s pravicami in obveznostmi javnega uslužbenca ali mu jih krnijo. Kadar ni jasno, ali je opravljanje javnih nalog z navedenimi dejavnostmi ali funkcijo nezdržljivo, se mora javni uslužbenec posvetovati s svojim nadrejenim.

(2) V skladu z določbami zakona s področja preprečevanja korupcije se od javnega uslužbenca zahteva, da obvesti in pridobi od svojega delodajalca dovoljenje za opravljanje

pridobitne ali nepridobitne dejavnosti ali za sprejetje določenih položajev ali funkcij zunaj svoje zaposlitve pri delodajalcu.

(3) Javni uslužbenec mora na podlagi zakona navesti članstvo v organizaciji ali povezanost z organizacijo, ki bi lahko vplivala na njegov položaj ali pravilno opravljanje njegovih dolžnosti javnega uslužbenca.

18. člen

(1) V skladu s spoštovanjem temeljnih in ustavnih pravic in dolžnosti mora javni uslužbenec skrbeti, da nobena od njegovih političnih dejavnosti ali sodelovanje pri političnih ali javnih razpravah ne okrne zaupanja javnosti in njegovih delodajalcev v njegovo sposobnost, da svoje dolžnosti opravlja nepristransko in lojalno.

(2) Javni uslužbenec mora upoštevati vse omejitve politične dejavnosti, ki jih zakon nalaga določenim kategorijam javnih uslužbencev zaradi njihovega položaja ali narave opravljanja javnih nalog, vključno z agitacijo za strankarske politične namene.

19. člen

(1) Stiki javnih uslužbencev s predstavniki medijev so načeloma prepovedani. Če se predstavniki medijev obrnejo na javnega uslužbenca, zlasti če je zahteva po informacijah podana po telefonu, mora javni uslužbenec vprašanje preusmeriti na uradne kontaktne naslove agencije, razen če nadrejeni odloči drugače.

(2) O stiku javni uslužbenec obvesti nadrejenega, ki mu po potrebi da ustrezna nadaljnja navodila.

20. člen

Da bi zagotovili neodvisnost in integriteto agencije, morajo javni uslužbenci pridobiti predhodno dovoljenje direktorja agencije, če nameravajo imeti govor, predstavitev ali nameravajo objaviti besedilo, na primer članek ali knjigo, o čemer koli, kar se nanaša na delo javnega uslužbenca na agenciji ali zadeve, obravnavane pred agencijo. Javni uslužbenec je pri tem vezan na svoje obveznosti glede zaupnosti.

21. člen

Agencija mora narediti vse, kar je potrebno, da se zagotovi, da bo zasebnost javnega uslužbenca ustrezno spoštovana; zato je treba izjave javnega uslužbenca, ki jih določa ta kodeks, varovati kot zaupne, razen če zakon določa drugače.

22. člen

(1) Javni uslužbenec ne sme zahtevati ali sprejemati daril, uslug, gostoljubnosti ali druge koristi zase ali za svojo družino, bližnje sorodnike, prijatelje, osebe javnega ali zasebnega prava, s katerimi ima ali je imel poslovne ali politične stike, ki bi lahko vplivali ali ustvarjali videz, da vplivajo na nepristranskost, s katero opravlja javne naloge, oziroma ustvarjajo ali bi lahko ustvarjali videz, da so nagrada v zvezi z opravljanjem javnih nalog. To ne vključuje običajne gostoljubnosti ali daril majhne vrednosti v skladu z določbami zakona s področja preprečevanja korupcije.

(2) Če je javni uslužbenec v dvomu glede tega, ali lahko sprejme ugodnosti iz prejšnjega odstavka, se mora posvetovati s svojim nadrejenim.

23. člen

Če javnemu uslužbencu ponudijo nedovoljene ugodnosti iz 22. člena tega kodeksa, mora ukrepati na naslednji način:

- naj zavrne nedovoljeno ugodnost; ni treba, da jo sprejme zato, da bi jo uporabil kot dokaz,
- naj poskuša identificirati osebo, ki je dala ponudbo,
- naj se izogiba dolgotrajnim stikom, vendar pa je poznavanje razloga za ponudbo lahko koristno kot dokaz,
- če darila ni mogoče zavrniti ali vrniti pošiljatelju, naj ga shrani in naj ga ne uporablja,
- naj po možnosti pridobi priče,
- naj čim prej pripravi pisni uradni zaznamek o ponudbi, poskusu ali izročitvi nedovoljene ugodnosti,
- naj vse čim prej prijavi svojemu nadrejenemu ali pristojnemu organu,
- naj nadaljuje z opravljanjem javnih nalog, zlasti naloge, v zvezi s katero mu je bila ponujena nedovoljena ugodnost.

24. člen

Javni uslužbenec ne sme dovoliti, da ga postavijo v položaj oziroma da se ustvari videz, da so ga postavili v položaj obveznosti, da vrne uslugo kateri koli osebi ali pravni osebi javnega ali zasebnega prava. Prav tako naj se v svojstvu uradne osebe ali v zasebnem življenju ne obnaša tako, da je dovzeten za neprimerno vplivanje drugih.

25. člen

(1) Javni uslužbenec ne sme ponujati ali dajati kakršne koli prednosti v zvezi z opravljanjem javnih nalog, ki bi bila kakor koli povezana z njegovim položajem javnega uslužbenca, razen če je po zakonu pooblaščen, da to stori.

(2) Javni uslužbenec ne sme v zasebne namene vplivati na katero koli osebo, osebo javnega ali zasebnega prava ali na druge javne uslužbence z uporabo svojega uradnega položaja ali s ponujanjem osebnih ugodnosti.

26. člen

Pri uresničevanju pravice do odločanja po prosti presoji mora javni uslužbenec zagotoviti, da se javno premoženje in finančna sredstva, ki so mu zaupana, upravljajo in uporabljajo učinkovito, smotrno in gospodarno. Navedeno se ne sme uporabljati v zasebne namene, razen kadar je za to dano dovoljenje v skladu z zakonom.

27. člen

(1) Javni uslužbenec, ki nadzoruje ali vodi druge javne uslužbence, mora to opravljati v skladu s predpisi, politikami in cilji agencije. Odgovarjati mora za dejanja ali opustitve, ki jih storijo javni uslužbenci pri opravljanju javnih nalog, če ni ukrepal primerno, da bi taka dejanja ali opustitve preprečil, kot to izhaja iz njegovega položaja v agenciji.

(2) Javni uslužbenec, ki nadzoruje ali vodi druge javne uslužbence, mora primerno ukrepati, da bi preprečil korupcijo javnih uslužbencev v zvezi z opravljanjem javnih nalog. Ti ukrepi lahko vključujejo poudarjanje in uveljavljanje pravil in predpisov, zagotavljanje ustreznega izobraževanja ali usposabljanja. Pozoren mora biti na znake finančnih in drugih težav javnih uslužbencev, s svojim osebnim vedenjem mora dajati zgled spodobnosti in poštenosti.

28. člen

(1) Javni uslužbenec ne sme dovoliti, da bi možnost druge zaposlitve zanj ustvarila dejansko ali možno nasprotje interesov in mora o nastanku takšnih okoliščin nemudoma obvestiti direktorja agencije.

(2) V skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, nekdanji javni uslužbenec ne sme delovati za katero koli osebo javnega ali zasebnega prava, ki je bila vključena v kakršni koli zadevah in postopkih, ki jih je vodil oziroma v njih odločal nekdanji javni uslužbenec v času trajanja mandata ali zaposlitve v agenciji.

(3) Nekdanji javni uslužbenec ne sme uporabljati ali razkrivati zaupnih informacij, ki jih je pridobil kot javni uslužbenec, razen če je po zakonu pooblaščen, da to stori.

(4) Javni uslužbenec mora ravnati v skladu s pravili, ki jih je moral spoštovati med izvajanjem pooblastil agencije.

29. člen

(1) Javni uslužbenec je dolžan, da ravna v skladu s tem kodeksom, zato mora biti seznanjen z njegovimi določbami in morebitnimi spremembami. Kadar ni prepričan, kako naj ravna, naj poišče pomoč pri nadrejenemu.

(2) V skladu z drugim odstavkom 2. člena tega kodeksa so določbe tega kodeksa del pogojev za zaposlitev javnega uslužbenca. Kršitev kodeksa ima lahko za posledico uvedbo disciplinskega postopka zoper javnega uslužbenca.

(3) Direktor agencije mora kodeks vključiti v pogoje za sklenitev zaposlitve.

(4) Osebe, ki za določen čas pri agenciji opravljajo prakso ali pripravništvo oziroma pri agenciji na kakšni drugi pogodbeni podlagi opravljajo posamezna dejanja ali sodelujejo pri njenem delu, morajo biti s kodeksom seznanjene pred pričetkom opravljanja prakse ali pripravništva ali pred pričetkom opravljanjem posameznih dejanj ali sodelovanjem pri delu agencije. Člani organa agencije morajo biti s kodeksom seznanjeni pred nastopom njihovega mandata.

(5) Javni uslužbenec, ki nadzoruje ali vodi druge javne uslužbence, je odgovoren, da poskrbi, da upoštevajo ta kodeks, in da sprejme ali predlaga ustrezen disciplinski ukrep, če pride do njegove kršitve.

30. člen

Kodeks se objavi na spletni strani agencije.

31. člen

Ta kodeks začne veljati z dnem, ko ga sprejme svet agencije.

Številka: 0141-1/2024/1

Datum: 15. 1. 2024

Andrej MATVOZ
Predsednik sveta
Javne agencije Republike Slovenije
za varstvo konkurence